

BROAGERLAND

NYE BO - OG ARBEJDSFÆLLESSKABER

Årets Landsby 2021

Vi har tænkt nye tanker

Broager Kirke og Cathrinesminde fra Brunsnæs strand

Vi synes, at Broagerland er en gudesmuk halvø i Sønderborg kommune, beliggende ud til Flensborg Fjord med mange af de elementer, som tiltrækker folk nu om dage: natur, historie og landsbyidyl. Derfor vil vi også selv blive boende her så længe som muligt. Men der mangler noget: Næmlig udvikling. Det har vi - en kreds af folk fra landsbyerne – sagt til hinanden - skulle få en ende. Vi har bl.a. brugt corona-pandemien til at videreudvikle vores "stilleområde på Broagerland" med nye stilleruter og fordybelsesbænke, vandposter hos private som tilbud til tørstige vandrere langs Gendarmstien, og arbejdet videre med tiltrækning af cykelturister fra begge sider af Flensborg Fjord med en cykelfærge, samt øget besøgstallet på "det levende Teglværk Cathrines-mindes Teglværksmuseum" – og turisterne er i den åbne periode i løbet af sommeren "væltet" ind. Det har skabt omsætning i oplevelsesøkonomien. Men vi har hele tiden

villet noget mere – vi har taget de første skridt hen imod etablering af nye bo- og arbejdsfællesskaber, som vi borgere skal stå for og eje i fællesskab, dvs. at der bliver tale om lejemål.

Mange bofællesskaber dukker op rundt omkring i landet, fordi der er en voksende interesse for at bo på nye måder og sammen med andre. Vi ser dog et behov for mere, nemlig at der også skal være rammer for nye erhverv og moderne arbejdspladser i fællesskaberne. Flere virksomheder på egnen mangler boliger til deres medarbejdere. Ydermere ønsker vi, at de nye miljøer skal være til gode for os selv, at vi selv skal kunne bruge deres fællesfunktioner og at vi ved at gå sammen om opgaven styrker vores eksisterende fællesskab. Broagerland 3.0 er grænseoverskridende på flere måder.

Vores plan og Corona-krisen

Den plan har vi arbejdet på i to år, og nu er vi kommet tæt på at omsætte den til virkelighed. Det troede vi ikke for et år siden, da Corona-epidemien slog til, og den satte unægteligt en stopper for vores mødeaktivitet i en periode. Den skulle dog ikke få os ned med nakken, så vi tog de nye metoder til os og erstattede de fysiske møder med online-arrangementer. Men vi satte også turbo på mobiliseringen omkring vores plan ved online at holde flere visions- og debatmøder for alle interesserede lokalt som eksternt. Det var ledsaget af endnu mere kommunikation om projektet via hjemmesider og sociale medier, hvor vi fik glæde af at trække lokale medieeksperter ind i billedet.

Brunsnæs strand

Links

www.broagerland.dk

[Broagerland 3.0 på Facebook](#)

www.broager.dk

[Landsbylaug \(broager.dk\)](#)

[Mødestedet](#)

[Broagerland 3.0 brochure](#)

[Børnefamilier savner nogen at dele med – hverdagen er for hektisk](#)

Vi har masser af ideer til nye bo- og arbejdsfællesskaber på Broagerland, og vi har også udset os nogle ejendomme og steder, hvor de første kunne være oplagte at etablere – dog uden at kunne gå i realitetsforhandlinger, fordi vi først skal have den juridisk/økonomiske organisering helt på plads. En projektgruppe har skitseret et bo- og arbejdsfællesskab, kaldt "Mødestedet". Placeringen af det første fællesskab har vi et godt øje til, nemlig i en ejendom i en lillebitte landsby tæt på Broager

Men Corona-krisen har ikke mindst bestyrket os i, at selve grundideen om de nye bo- og arbejdsfællesskaber med attraktive rammer for at bo og arbejde sidder lige i skabet. At kunne være mere tilstede derhjemme, at kunne arbejde tæt på boligen, at have jord inden for rækkevidde, at kunne færdes i naturen i det daglige, at kunne opleve at være en del af et overskueligt lokalt miljø for alle generationer ... er jo blevet indlysende for de fleste nu ... altså muligheden for udfoldelse af en livsstil fjernt fra storbyens og til en overkommelig pris. Vi tænker også på de mange seniorer, der ellers sidder fast i uhensigtsmæssige boliger og er blevet ensomme.

Det næste store skridt

Under Corona-krisen har vi samråd med en juridisk ekspert undersøgt, hvordan vi kan komme fra plan til realisering online. Vi er blevet klar over, at vi skal etablere en ny enhed. Det bliver en erhvervsdrivende fond, som kan etablere og drive bo- og arbejdsfællesskaberne i fællesskabets tjeneste. Derfor skal vi indsamle den fornødne fondskapital (kr. 300.000). I september skal vi stifte Foreningen Broagerland 3.0, der skal være et springbræt til den erhvervsdrivende fond og f.eks. stå for crowdfunding. Her skal det indskydes, at hvert bo- og arbejdsfællesskab skal have sin egen daglige ledelse. Den erhvervsdrivende fond skal gerne se dagens lys, så spadestik til det første bo- og arbejdsfællesskab kan tages i starten af 2022.

I øvrigt bliver den stiftende generalforsamling holdt som en kombination af et fysisk og et online-møde. Det nødvendige sociale og nærværende, som især mange ældre borgere er mest komfortable med foregår på stedet, mens andre, herunder f.eks. en ekstern juridisk ekspert, deltager undervejs i generalforsamlingen online og via skærmen.

Hvem er vi som landsby?

Smøl

Vi repræsenterer ikke én landsby, men mange småsamfund på Broagerland samlet i fem landsbylaug og med tilsammen ca. 1800 indbyggere. Desuden har vi to medlemmer af Broager Udviklingsforum i arbejdsgruppen. Som medspiller har vi en landdistriktsforsker, der har holdt os til ilden, ligesom Sønderbog Kommune har hjulpet bl.a. med udlån af arbejdskraft i et antal timer. Sammen fik vi støtte fra Landdistriktpuljen til at nogle af forberedelserne. Det er ikke for meget sagt, at Broagerland 3.0 også er et stort initiativ, som har bevågenhed i og deltagelse fra videre kredse, bl.a. fordi det er lykkedes at sprede viden om det via de elektroniske medier.

For os er det vigtigt at gå sammen og vise, at tidligere tiders skel mellem 'land og by' ikke holder i nutidens samfund, og at der nedefra kan tænkes og handles stort. Kun ved at arbejde sammen er det realistisk at løfte en så stor og økonomisk ansvarsfuld opgave, som tilfældet er. Det ville en lille landsby nok næppe kunne gøre alene – og Corona-krisen har givet os den fornødne ro til at tænke på tværs med hinanden.

Arbejdsgruppen:

Roy Hansen Dynt/Skelde/Gammelgab Landsbylaug

Torben Nielsen Dynt/Skelde/Gammelgab Landsbylaug

Herluf Christensen Vemmingbund Landsbylaug

Torben Christensen Brunsnæs/Iller/Busholm Landsbylaug

Helle Johannsen Broager Udviklingsforum

Christel Leiendecker Broager Udviklingsforum

Ingebeth Clausen Smøl Landsbylaug
(clausen1818@gmail.com)